CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

EGZAMIN MATURALNY W ROKU SZKOLNYM 2015/2016

FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)

GEOGRAFIA

POZIOM ROZSZERZONY

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

ARKUSZ MGE-R1

CZERWIEC 2016

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B.

Zadanie 2. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za poprawną metodę obliczeń i poprawny wynik.
1 p. – za poprawną metodę obliczeń.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź
Skala liczbowa 1 : 60 000
Skala mianowana 1 cm : 600 m
Skala polowa
1 cm^2 – 360 000 m^2 10 000 m^2 = 1 ha
1 cm^2 – 36 ha

1 cm^2 – 36 ha
x – 204,8 ha
x = 1 cm^2 × 204,8 ha : 36 ha = 5,68 cm^2 ≈ 5,7 cm^2

Zadanie 3. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
A.

Zadanie 4. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne cechy.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Rzeźba urozmaicona, pagórkowata.
- Występują niewielkie doliny rzeczne.
- Występują zagłębienia mis jeziornych (jeziora).
- Wysokości względne nie przekraczają 100 m.
- Występują rynny polodowcowe.
- Duże różnice wysokości względnych.

Zadanie 5. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za trzy poprawne argumenty dla wskazanej miejscowości.
1 p. – za dwa poprawne argumenty dla wskazanej miejscowości.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Jędrychowo
Uzasadnienie:
Jędrychowo ma więcej antropogenicznych walorów turystycznych, których brak w Młyniku, np.
- dwór z XVIII w.
- kilka pomostów nad jeziorem.
- Występują pomniki przyrody.

Młynik
- W przeciwieństwie do Jędrychowa w bliskim sąsiedztwie Młynika znajduje się las.
- Ma bardziej ustronne położenie zapewniające większy spokój podczas odpoczynku.

Zadanie 6. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za trzy poprawne argumenty.
1 p. – za dwa poprawne argumenty.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
- Tylko nad Jeziorem Janowskim występuje osadnictwo i gospodarstwa, które są potencjalnym źródłem zanieczyszczeń sprzyjających eutrofizacji.
- Jezioro Janowskie szybciej ulega zarastaniu, ponieważ jest płytsze i mniejsze.
- W przeciwieństwie do jeziora Sarż w otoczeniu Jeziora Janowskiego brak lasów, które ograniczałyby spływ powierzchniowy materii organicznej z gruntu, użyźniającej jezioro.

Zadanie 7. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za trzy poprawne cechy.
1 p. – za dwie poprawne cechy.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
- Wypełniają rynnę polodowcową.
- Są wąskie.
- Są długie.
- Są głębokie.
- Mają zróżnicowane głębokości (o czym świadczy występowanie wysp i przegłębień).
- Profile poprzeczny i podłużny są urozmaicone.
- Posiadają urozmaiconą (rozwiniętą) linię brzegową.
- Charakteryzują się południkowym przebiegiem (rynien polodowcowych).
- Mają strome brzegi.

Zadanie 8. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawne cechy.
1 p. – za dwie lub trzy poprawne cechy.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
- Występowanie jezior.
- Baza turystyczna (kąpieliska, kemping).
- Dogodne położenie komunikacyjne (droga krajowa i wojewódzka, linia kolejowa).
- Lasy położone w sąsiedztwie miejscowości.
- Urozmaicona rzeźba (polodowcowa pagórkowata) obszarów otaczających miasto.
- Obecność szlaków turystycznych (pieszych i rowerowych).
- Występowanie obiektów zabytkowych jak kościoły, muzeum.
- Występuje rozwinięta baza noclegowa (np. hotele, kemping).

Zadanie 9.1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
A. marzec → kwiecień → maj.

Zadanie 9.2. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające ruch obiegowy i stałe nachylenie osi ziemskiej.
1 p. – za podanie jako przyczyny ruchu obiegowego.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
- Oświetlenie obszarów przedstawionych na rysunku zmienia się w ciągu roku, ponieważ w czasie ruchu obiegowego nachylenie osi ziemskiej względem płaszczyzny orbity jest stałe (i wynosi 66°33′).
- W trakcie ruchu obiegowego zmienia się położenie Ziemi w stosunku do Słońca i zmienia się oświetlenie Ziemi przy stałym nachyleniu osi ziemskiej względem płaszczyzny orbity.

Zadanie 9.3. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. − za uzupełnienie właściwymi określeniami trzech zdań.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. krótsze
2. północno-wschodnim
3. rosnącą

Zadanie 10.1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawne dokończenie dwóch zdań.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. A.
2. B

Zadanie 10.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną metodę obliczeń i poprawny wynik.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1 h – 1,852 km
38 h – x
$x = \frac{38h \cdot 1{,}852km}{1h} = 70{,}376 \text{ km} \approx 70{,}38 \text{ km}$
70,38 km · 18 węzłów = 1266,84 ≈ 1267 km

albo
1,852 km/h x 18 ≈ 33,3 km/h
38 h x 33,3 km/h ≈ 1267 km

Zadanie 11. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
D.

Zadanie 12.1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawne nazwy trzech obiektów.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
A – Floryda, B – Kuba, C – Zatoka Meksykańska

Zadanie 12.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za uzupełnienie właściwymi określeniami dwóch zdań.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. niższe
2. południowo-wschodniego

Zadanie 12.3. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za podanie nazw dwóch właściwych zjawisk naturalnych.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- silny wiatr
- intensywny opad atmosferyczny
- wysoka fala
- burze (wyładowania atmosferyczne)
- generowanie tornad

Zadanie 13.1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B.

Zadanie 13.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź uwzględniającą wpływ ukształtowania terenu i wód podziemnych na występowanie wód powierzchniowych.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Wody powierzchniowe (rzeka, jezioro) występują w obniżeniach terenu, w miejscach przecięcia powierzchni terenu ze zwierciadłem wód podziemnych.

Zadanie 14. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za poprawne uzupełnienie sześciu komórek.
1 p. – za poprawne uzupełnienie czterech lub pięciu komórek.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Skała	Region Polski
less	Wyż. Sandomierska
wapień	Tatry Zachodnie
granit	Tatry Wysokie

Zadanie 15. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
A2

Zadanie 16. (0–2)
Schemat punktowania
1 p. – za podanie poprawnego przykładu utrudnienia.
1 p. – za podanie poprawnego przykładu korzyści.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Utrudnienie:
- Ubogie zasoby wód powierzchniowych wskutek zanikania wody w szczelinach skalnych.
- Utrudnienia dla poprowadzenia infrastruktury, np. gazociągów, rurociągów, wodociągów.
- Możliwość wystąpienia katastrofy budowlanej związanej z powstawaniem zapadliskowych lejów krasowych.

Korzyść:
- Rozwój turystyki i związane z tym możliwe dodatkowe dochody.
- Duże zasoby wód podziemnych.

Zadanie 17. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za poprawne uzupełnienie sześciu komórek.
1 p. – za poprawne uzupełnienie czterech lub pięciu komórek.
0 p. – za odpowiedź**,** która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
A – 2 – Borów Tucholskich
B – 1 – Słowiński
C – 4 – Magurski

Zadanie 18. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za podanie dwóch poprawnych przykładów.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Produkcja materiałów budowlanych, np. cegieł, dachówek, pustaków (gliny polodowcowe).
- Produkcja betonu (żwiry polodowcowe).
- Produkcja zapraw murarskich (piaski polodowcowe).
- Produkcja klinkieru (iły i gliny polodowcowe).
- Materiał podściółkowy, utwardzający pod ciągi komunikacyjne (drogi) i place.
- Dodatek do pokryw asfaltowych.
- Wykorzystanie głazów narzutowych jako materiału budowlanego.
- Wykonywanie z głazów narzutowych pomników i nagrobków.

Zadanie 19. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B2

Zadanie 20. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
A.

Zadanie 21.1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawne uzupełnienie zdania i podanie dwóch poprawnych przyczyn.
0 p. – za odpowiedź**,** która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
niską

Przyczyny np.:
- Niewystarczająca ilość pożywienia.
- Niski poziom higieny.
- Słaby rozwój medycyny.
- Duża śmiertelność (np. okołoporodowa, w wyniku chorób).

Zadanie 21.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawne uzupełnienie tabeli.
0 p. – za odpowiedź**,** która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

Faza/fazy	Państwo
II i III	Etiopia
V	Ukraina

Zadanie 22. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za poprawne uzupełnienie sześciu komórek.
1 p. – za poprawne uzupełnienie czterech lub pięciu komórek.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
Bawaria, B
Baskonia, F
Walonia, A

Zadanie 23. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za podanie poprawnego podobieństwa i poprawnej różnicy.
0 p. – za odpowiedź**,** która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
Podobieństwo:
- W obu przedziałach wiekowych obserwuje się przewagę liczebną kobiet.

Różnica:
- W przedziale wieku od 25 do 29 lat ogólna liczba ludności / kobiet / mężczyzn jest większa niż w przedziale wieku od 55 do 59 lat.
- Nadwyżka liczby kobiet w przedziale 25-29 lat jest mniejsza niż w przedziale 55-59 lat.

Zadanie 24. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawne wyjaśnienie.
0 p. – za odpowiedź**,** która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- W Polsce dominują gospodarstwa małe (do 5 ha), a w takich gospodarstwach ze względów ekonomicznych gospodarka rolna prowadzona jest w sposób tradycyjny, bardziej zbliżony do naturalnego, np. z ograniczeniem sztucznych nawozów, środków ochrony roślin, maszyn.
- W małych gospodarstwach przy dużym nakładzie pracy własnej łatwiej zachować właściwą dla rolnictwa ekologicznego zrównoważoną produkcję roślinną i zwierzęcą, stosować naturalne metody upraw i hodowli.
- W dużych gospodarstwach, w przeciwieństwie do małych, prowadzona jest specjalizacja produkcji, a proces przemysłowej produkcji odbiega od zrównoważonego ekologicznego rolnictwa.
- W dużych gospodarstwach, w przeciwieństwie do małych, powszechna jest mechanizacja, zamiast obornika stosuje się chemiczne nawozy, zamiast zróżnicowanych upraw stosowane są monokultury, co jest sprzeczne z gospodarką ekologiczną.

Zadanie 25. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
D.

Zadanie 26. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawnie sformułowany wniosek.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Spadła liczba gospodarstw małych, a wzrosła liczba gospodarstw największych.

Zadanie 27. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za dwa poprawne skutki.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Utrata miejsc pracy przez rybaków, pracowników przetwórni.
- Utrata dochodów rybaków z racji mniejszych połowów.
- Wzrost cen dorsza na rynku.
- Stagnacja gospodarcza regionów, dla których rybołówstwo było podstawą egzystencji.
- Mniejsze spożycie dorsza.

Zadanie 28.1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za wykazanie wpływu dwóch czynników na zmianę powierzchnię jeziora.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Uprawa roślin − wymaga intensywnego nawadniania (ryż, bawełna).
- Wzrost liczby ludności − prowadzi do coraz większego zapotrzebowania na wodę pitną.
- Zmniejszenie sumy opadów − zwiększenie powierzchni nieużytecznych gospodarczo solnisk.
- Zmniejszenie sumy opadów − jezioro jest w coraz mniejszym stopniu zasilane wodami opadowymi, co przy intensywnym parowaniu prowadzi do zmniejszania jego powierzchni.

Zadanie 28.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za podanie trzech poprawnych odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
P
F
P

Zadanie 28.3. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za podanie trzech poprawnych konsekwencji.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Emigracja ludności z rejonu jeziora Czad.
- Zmniejszenie liczebności stad zwierząt hodowlanych.
- Zaprzestanie uprawy roślin wymagających intensywnego nawadniania.
- Napięcia i konflikty społeczne.
- Pogłębianie się ubóstwa.
- Klęska głodu.

Zadanie 29. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za poprawne uzupełnienie sześciu komórek.
1 p. – za poprawne uzupełnienie czterech lub pięciu komórek.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
A – 6
C – 3
D – 5

Zadanie 30. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
– Francja, Japonia, Korea Pd. (*państwa w dowolnej kolejności)*
– Chiny

Zadanie 31. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za podanie poprawnego uzasadnienia odnoszącego się do Niemiec i Chin.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
Niemcy:
– Położenie blisko Polski.
– Przynależność Polski i Niemiec do Unii Europejskiej.
– Duży popyt w Polsce na produkty niemieckiego przemysłu.

Chiny:
– Niskie koszty produkcji w Chinach.
– Niska cena chińskich produktów.

Zadanie 32.1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za podanie trzech poprawnych skutków gospodarczych.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
F
P
F

Zadanie 32.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za podanie dwóch poprawnych odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Na obszarze wód Arktyki będzie ułatwiony dostęp do zasobów surowców mineralnych występujących pod jego dnem.
- Może nastąpić rozwój żeglugi morskiej na wodach Arktyki pozbawionych pokrywy lodowej.

Zadanie 33. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
Sudan
RPA
Egipt

Zadanie 34. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za podanie trzech poprawnych przykładów potencjalnych korzyści.
1 p. – za podanie dwóch poprawnych przykładów potencjalnych korzyści.
0 p. – za odpowiedź**,** która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
- Możliwość ustalenia strefy ekonomicznej i eksploatacji zasobów żywych w jej obrębie (połowy ryb, marikultura).
- Możliwość ustalenia strefy ekonomicznej i eksploatacji surowców w jej obrębie.
- Możliwość czerpania dochodów z turystyki na wyspach.

Zadanie 35. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
A – 4
B – 1
C – 2